

TANTÁRGYI ADATLAP

Tantárgy neve: Színház- és filmdramaturgiai ismeretek 1-2 (MA)	Kreditértéke: 2
A tantárgy besorolása: kötelező törzsanyag	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” elmélet 80%, gyakorlat 20%	
A tanóra típusa¹: elméleti előadás óraszám: heti 2 óra az adott félévben nyelve: magyar Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők²: színházi előadások látogatása, előadásfelvétel- és filmvetítés	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb ³): szóbeli Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok⁴: beadandó (szükség esetén)	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2 szemeszter	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása: Kortárs színházdramaturgiai ismeretek: A félév során Hans-Thies Lehmann <i>Posztdramatikus színház</i> című könyvére támaszkodva fogjuk jeles huszadik – és huszonegyedik – századi színházrendezők munkáit és módszereit vizsgálni. A kurzus célja olyan, messzemenően kortárs színházi rendezői stílusok és színházi térfelfogások elemzése, amelyek egyúttal a megelőző színháztörténeti korszakok ma már klasszikusnak számító színházesztétikai megoldásait is felhasználják vagy azokkal vitába szállnak. A rendezők pontos névsora félévről félévre eltérhet attól függően, hogy milyen vendégjátékok járnak Magyarországon, hiszen egy élőben látott munka egy kiemelt rendezőtől sokkal tanulságosabb bármely előadásfelvételnél. Kortárs filmdramaturgiai ismeretek: A modern filmelméleti megközelítések vizsgálata filmfeldákon keresztül: a szerzői elméletek, strukturalizmus és filmszemiotika, pszichoanalitikus filmelmélet, feminista és queer filmelmélet, továbbá a posztkoloniális film és az új képfajták elméletei, valamint a kognitív filmelmélet. Az elméleti irányzatok kiselőadás keretén belül kerülnek bemutatásra, amelyet egy megnézésre kiválasztott film közös elemzése követ.	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak), ISBN)	
<u>Kötelező színháztörténeti irodalom:</u> 1. ARISZTOTELESZ: <i>Poétika és más költészettani írások</i> . Ford.: Ritoók Zsigmond. Bp., 1997, PannonKlett. Matúra bölcsélet. (részletek) 2. BENTLEY, Eric: <i>A dráma élete</i> . Ford.: Földényi F. László. Pécs, 1998, Jelenkor. (részletek) 3. FISCHER-LICHTE, Erika: <i>A dráma története</i> . Ford.: Kiss Gabriella. Pécs, 2001, Jelenkor.	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

(részletek)

4. LEHMANN: **Posztdramatikus színház**. Ford.: Kricsfalusi Beatrix, Berecz Zsuzsa, Schein Gábor. Bp., 2009, Balassi. (részletek)
5. STEGEMANN, Bernd: **A posztdramatikus színház után**. Ford.: Szántó Judit. In: *Színház*, 2010/5.

Kötelező kortárs filmtörténeti irodalom:

6. Bazin, André. **A filmalkotó személyiségéről**. *Mi a film?* Budapest: Osiris, 1995, 60-76.
7. Barthes, Roland. **A szerző halála**. *A szöveg öröme*. Budapest: Osiris, 1996, 50-55.
8. Sarris, Andrew. **Egy filmtörténet-elmélet felé**. *Metropolis* 2003/4, 20-33.
9. Wollen, Peter. **A szerzői elmélet**. *Metropolis* 2003/4, 34-41.
10. **A film strukturális megközelítése**, 101- 115. In: Hoppál Mihály-Szekfő András (szerk.): *A mozgókép szemiotikája*. Budapest: MRT TK Szakkönyvtára, 1974.
11. Vincze Teréz. **Feminizmus és filmelmélet**. *Metropolis* 2000/4, 1-5.
12. Mulvey, Laura. **A vizuális élvezet és az elbeszélő film**. *Metropolis* 2000/4, 12-23.
13. Jagose, Annemarie. **Bevezetés a queer-elméletbe**. Budapest: Új Mandátum, 2003, 1-22.
14. Bordwell, David. **Érvelés a kognitívizmus mellett**. *Metropolis* 1998/99 tél-tavaszi, 14-33.
15. Lev Manovich: **A film mint kulturális interface**. *Metropolis* 2001/1, 24-43.
16. Casetti, Francesco: „**A film, mint a világban való részvétel**: André Bazin, A film mint a világ dokumentálásának eszköze: Siegfried Kracauer”. In *Filmelméletek 1945-1990*, pp. 36-47.

Ajánlott irodalom:

1. BROOK, Peter: **Az üres tér**. Ford.: Koós Anna. Bp., 1968, Európa.
2. FOUCAULT, Michel: **Eltérő terek**. Ford.: Sutyák Tibor. In: F., M.: *Nyelv a végtelenhez*. Debrecen, 1999, Latin Betűk. 147–155.
3. KÉKESI KUN Árpád: **A rendezés színháza**. Bp., 2007, Osiris. (részletek)
4. P. MÜLLER Péter: **A szín/tér meghódítása**. In: P. M. P.: *A szín/tér meghódítása. Színházi tanulmányok*. Pécs, 2015, Kronosz. 9–31.
5. STREHLER, Giorgio: **A színpad és a nézőtér viszonyának háttéréről és változatairól**. Ford.: Tímár Andor. In: *Világszínház*, 1998 nyár. 52–59.
6. **What is Film Theory? An Introduction to Contemporary Debates**, Richard Rushton és Gary Bettinson, Open UP, 2010

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**.

Célzott szakmai kompetenciák:

a) tudás

- Specializált ismeretekkel rendelkezik a drámatörténet, a színházi látványtörténet és a filmtörténet terén
- Jártas a különböző előadóművészeti és filmes műfajokban
- A képzőművészet a film- és színházművészet kölcsönhatásával tisztában van

b) képességei

- A drámai irodalomhoz elemző módon viszonyul
- A dramaturgiai ismereti mentén képes önálló elemző és koncepció kialakító munkára
- Elemző módon ismeri a színpadi hatásmechanizmust és a filmes nyelvet

c) attitűd

- Aktívan figyelemmel kíséri a jelenkor színházi és mozgóképes látványtervezésének új értelmezéseit
- Megszerzett tudását folyamatosan mélyíti és alkotó kreatív módon építi be tervezéseibe

d) autonómia, felelősség • Műveltségét folyamatosan fejleszti •
Tantárgy felelőse: Dr. Cseh Dávid Sándor, PhD
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) és elérhetősége(ik): Fábics Natália
A tantárgy tanításának időpontja/helyszíne: Epreskert
Tantárgykódja: LÁM-SFDI01-02-25-C
Felelős tanszéke: Látványtervező Tanszék
Képzési idő szemeszterekben: 2 szemeszter
Tanórák száma összesen: 26 + 30
Tanulmányi követelmények: órai részvétel, az elméleti tananyag elsajátítása, szóbelin való szereplés
Oktatási módszerek: elméleti előadás
Javasolt tanulási módszerek: jegyzetek elsajátítása, olvasmányok elolvasása, előadásfelvételek megtekintése
A hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma: -
Felhasználható fontosabb technikai és egyéb segédeszközök: szövegszerkesztő, nyomtatott és online források használata
Szabadon választható (az infrastrukturális adottságokat figyelembe véve) tárgyként meghirdetve a jelentkező hallgatók létszáma (a tárgyat kötelezően felvevő hallgatóval együtt): évfolyam létszám

87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet:

54. § (2)²⁵ A képzési és kimeneti követelmények szerint megszerezhető kompetenciák alapján meghatározott tanterv kötelező, kötelezően választható és szabadon választható tantárgyakból, tantervi egységekből, továbbá kritériumkövetelményekből épül fel. Szabadon választható tantárgy esetében a felsőoktatási intézmény nem korlátozhatja a hallgató választását a felsőoktatási intézmények által meghirdetett tantárgyak körében.

Nft 2011. évi CCIV. törvény

49. § (2)²⁹ A hallgató részére biztosítani kell, hogy tanulmányai során az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százalékáig, az intézmény szervezeti és működési szabályzata alapján szabadon választható tárgyakat vehessen fel – vagy e tárgyak helyett teljesíthető önkéntes tevékenységben vehessen részt –, továbbá az összes kreditet legalább húsz százalékkal meghaladó kreditértékű tantárgy közül választhasson.